

“רוח והצלה יעמוד ליהודים” - Demanding the Geulah

Parshas Tzav / Pre-Purim 5771 @ CBY

When a grown son pleads, “Father, haven’t you punished enough?!” – The father is obliged to heed him. The Torah forbids a father to hit his grown son, for [by causing the son to react disrespectfully] he would thereby “place a stumbling block before the blind.”
So we want to see salvation this very year. All Jews hope that Mashiach will come, but I think we should hope for this year.

(Rav Yosef Yitzchak Schneersohn Zt”l¹)

1) מסכת בבא מציעא דף נט:

חזר ואמר להם: אם הלכה כמותי מן השמים יוכיחו. יצאתה בת קול ואמרה: מה לכם אצל רבי אליעזר שהלכה כמותו בכל מקום! עמד רבי יהושע על רגליו ואמר: לא בשמים היא. מאי לא בשמים היא (דברים ל)? אמר רבי ירמיה: שכבר נתנה תורה מהר סיני, אין אנו משגיחין בבת קול, שכבר כתבת בהר סיני בתורה אחרי רבים להטת (שמות כג). אשכחיה רבי נתן לאליהו, אמר ליה: מאי עביד קודשא בריך הוא בה היא שעתא? אמר ליה: קא חייך ואמר נצחוני בני נצחוני בני.

2) מסכת מועד קטן דף טז:

”אמר אלקי ישראל, לי דבר צור ישראל, מושל באדם, צדיק מושל יראת אלקים” (שמואל ב, פרק כג), מאי קאמר? אמר רבי אבהו, הכי קאמר: אמר אלקי ישראל: לי דבר צור ישראל, אני מושל באדם, מי מושל בי? צדיק - שאני גוזר גזרה ומבטלה.

3) תורת המגיד – חלק ב, עמ' מג (המגיד הגדול ממעזריטש זי"ע)

שמעתי הלצה מפי הרב המגיד מראוונא זצ"ל "אדון עולם אשר מלך בטרם כלי", כי כל נקרא צדיק העושה כלליות הקב"ה עם כנסת ישראל, ז"א מלך בטרם כל קודם, כי הצדיק מבטל גזירות, הבורא ב"ה כביכול אינו מלך, כי הקב"ה עם הצדיק, ע"כ יש לו כח כ"כ, כן שמעתי².

4) קדושת לוי – פרשת יתרו

ואתם תהיו לי ממלכת כהנים (יט, ו). יבואר על פי מאמר רבותינו ז"ל (מו"ק טז:): מי מושל בי צדיק, עיין שם. ונמצא יש לישראל עמך כולם צדיקים מדת מלכות כביכול, להפוך הגזירה אשר נגזר למעלה לרעה חס ושלוש, להפוך להמשיך חסד לישראל. וזהו "ואתם תהיו לי ממלכת", כלומר שאתם יש לכם כביכול המלכות, "לי" פירוש עלי, להפוך ולבטל הנגזר למעלה. אבל על מה יש לכם המלכות עלי כביכול, ומפרש הפסוק "כהנים" מדת חסד (זוה"ק ח"א פז, א; רמד, א; השמטות רנו, ב), בזה אתם ממלכת כנ"ל, אבל חס ושלוש לבטל החסד הנגזר למעלה על ישראל, בזה אין אתם ממלכת (עי' ב"ר נג, ד; רמב"ם יסוה"ת פ"י ה"ד), רק להמשיך חסד בזה יש לכם המלכות.

5) קדושת לוי - לשבועות

רבותינו ז"ל אמרו³ התורה ניתנה באש שחורה על גבי אש לבנה. אפשר לומר, דהרמז דעל ידי מתן תורה יש כח בישראל, כמאמר רבותינו ז"ל (תענית כג). אתה גזרת מלמטה והקב"ה

¹¹ Likkutei Dibburim, Volume 5, Chapter 39 Section 7, pg 10 - The Eve of Simchas Torah 5691 (1930) - Riga.

² ומקורו בזאת זכרון, ז.

מקיים כו'. והנה גוון לבן כולל כל הגוונים, שמקבל כל הגוונים, וזה מרומז על השם יתברך שכולל הכל, ושחור אינו כן, שאינו כולל כל גוונים רק גוון שחור שיש בו, זה מרומז על בן אדם. וזהו שעל ידי נתינת התורה זכו ישראל שהאש שחורה יהיה 'על גבי', רצה לומר למעלה, מאש לבנה, דהיינו שישראל יהיו למעלה, כביכול יהיה יותר פועל דברי ישראל מדברי הקב"ה, כמאמר רבותינו ז"ל (מו"ק טז): הקב"ה גוזר גזירה וצדיק מבטל.

6 קדושת לוי - ליקוטים

מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא. כי הענין הוא, "צדיק מושל ביראת אלוקים" (שמואל ב, כג: ג) הקב"ה גוזר וצדיק מבטל (מו"ק טז): נמצא שיש ביד הצדיק למלוך על הקב"ה, כי הוא מושל ביראתו. אך ממשלה שלו הוא עצמו מהבורא, שהוא נותן לו כח לבטל גזרותיו. ולפי זה הצדיק נקרא "מלך המלכים", שהוא מושל בהבורא יתברך לבטל גזרותיו. וזהו הכח בא מהבורא עצמו יתברך, והוא נותן כח לצדיקים שנקראים (גיטין סב.) מלכי רבנן, ומחמת זה נקרא הבורא ברוך הוא וברוך שמו מלך מלכי המלכים, כי הוא מלך על מלכי רבנן, אשר יש להם ממשלה על המלך הבורא יתברך.

7 עבודת פנים – פרק ז "צדיקים וישראל", אות ה (ר' אהרן לוריא מטבריא זי"ע)

"ויעל אלוקים מעל אברהם" (בראשית יז). פירש"י מלמד שהצדיקים מרכבתו של מקום. נראה הביאור לעני"ד, כי ידוע כי הקדוש ברוך הוא גוזר וצדיק מבטל, צדיק גוזר והקב"ה מקיים. ונראה מזה לכאורה שהצדיקים מנהיגים אותו כביכול, אבל באמת הוא כמאה"כ "רצון יראיו יעשה", שהקב"ה עושה רצון של יראיו בסוד הנהגה פנימית עליונה מאד. ואף דאיתא בחז"ל (מו"ק טז): מי מושל בי צדיק, אבל גם הם עושים בכוחו של השי"ת אשר רצונו בכך, כמאמר כח וגבורה נתן בהם להיות מושלים בקרב תבל, שזה קאי גם על הצדיקים שהם מאורות העולם. וזה דומה לאדם הרוכב על המרכבה ומנהיג אותה, שמבחוץ נראה שהמרכבה מובילה את האדם, אבל הנכון, שבפנים יושב האדם ומנהיג את המרכבה, וזה פי' הצדיקים מרכבתו של מקום. וע"כ אצל סדום שאמר הקב"ה "המכסה אני מאברהם אשר אני עושה", שמשמע כאילו אין עושה דבר בלי רשות הצדיקים, ע"כ גילו חכמינו פה ענין הדבר.

8 פרי צדיק – פורים, אות ה (ר' צדוק הכהן מלובלין זי"ע)

קליפת עמלק והמן הוא חוצפה וניצוח כלפי שמיא והוא כמו קליפת בלעם שאף שנאמר לו לא תלך עמהם לא תאור את העם וגוי' ואף על פי כן הלך ועליו אמרו (סנהדרין קה.) חוצפא אפילו כלפי שמיא מהני וכו' וכמו כן עמלק והמן ידעו יקרת ישראל ואף על פי כן עמדו בחוצפה כלפי שמיא לקטרג על ישראל למעלה כמו שאמרנו. וענין מדה זו נצמח מבחינת זה לעומת זה שברא ה' יתברך בקדושה ענין הניצוח כלפי שמיא לטובת ישראל כמו שאמרו (פסחים קיט.) זמרו למי שנוצחין אותו ושמח וכו' הקב"ה נוצחין אותו ושמח וכו' ועל דרך שאמרו (בבא מציעא נט:) מאי עביד קודשא בריך הוא וכו' קא חייך ואמר נצחוני בני וכו' שיודעים ישראל שזהו בעצמו רצון ה' יתברך שנחציף פנינו לנצחו לטובת ישראל. וכדאיתא (תענית כה.) על לוי שהטיח דברים כלפי מעלה ואמר עלית וישבת במרום וכו' והגם דנענש על זה דאיטלע מכל מקום הועיל לכלל ישראל ואתא מיטרא. ומזה נסתעף ענין החוצפה והניצוח למעלה בזה לעומת זה בקליפת עמלק להרע לישראל ואחריתו עדי אובד כמו שנאמר (תהלים ט, ז) האויב תמו וגוי' וה' לעולם ישב כונן למשפט כסאו.

9 מגילת אסתר – פרק ד, פסוק יד

כי אם החרש תחרישי, בעת הזאת נוח והצלה יעמוד ליהודים ממקום אחר, ואת ובית אביך תאבדו; ומי יודע אם לעת פזאת, הגעת למלכות.

³ עיין ד"ר ג, יב; וזה"ק ח"ג קלב, א

10) משמיע שלום – דברי תורה מרבי שלום שכנא מפראהבישט זי"ע (עמ' קעה)

אמר הר"ש⁴ שהם דברים הרמוזים על הזמן הזה, כמדבר כלפי הקב"ה, כי אם החרש וכו', היינו שתעשה עצמך כמחריש, בחינת הסתר אסתיר (דברים לא, יח), בעת הזאת, היינו בעת אשר יהיה אז לישראל צר שנתמעט השפע ויהיה דוחקא בתר דוחקא, אז בהכרח אשר רוח והצלח יעמוד ליהודים ממקום אחק, היינו שיבקשו להם עזר ממקום אחר מהסיטרא אחרא רח"ל, ע"י שילמדו דרך הגוים ויכניסו בניהם לבתי הספר שלהם וילמדו כתבם ולשונם כדי שיוכלו להיות דאקטורים וכדומה. "ואת ובית אביך", "את" רצ"ל התורה הקדושה החצובה מכ"ב אותיות מא' ועד ת', "ובית אביך", היינו תורה שבעל פה, על דרך "שאל אביך וכו'" (דברים לב, ז), "תאבדו", שישתכח התורה, "ומי יודע אם לעת כזאת הגעת למלכות", שיפרקו מעליהם עול מלכות שמים רח"ל.

11) שיחות הר"ן – אות סט (ר' נחמן מברסלב זי"ע)

זמרו למי שמנצחין אותו ושמת (פסחים קיט.), כי צריכין לנצח אותו יתברך כביכול. כי אף על פי שנדמה להאדם שהשם יתברך אינו רוצה לקרבו מחמת שקלקל הרבה. וגם עכשו אינו מתנהג כראוי כרצונו יתברך אף על פי כן צריך האדם לחזק עצמו ביותר ולהשתטח עצמו לפניו וּלְפָרֵשׁ כפיו אליו יתברך שירחם עליו ויקרבהו לעבודתו כי אף על פי כן אני רוצה להיות ישראלי. נמצא שרוצה לנצח את ה' יתברך כביכול והשם יתברך יש לו שמחה מזה שמנצחין אותו כביכול.

12) אגרא דפרקא – אות א

אמר כבוד אדמ"ו הרב הקדוש מו"ה יעקב יצחק זצוק"ל. משארז"ל (חגיגה טו.) באלישע אחר, שיצתה בת קול ואמרה שובו בנים שובבים חוץ מאחר, יובן למשכיל, אילו היה משיב כיון שכן הוא אזי הנה הוא העת והעונה לעבדך עבודה שלימה אמיתית כיון שאין כאן קיווי לתשלום שכר אזי תהיה עבודתי רק לעשות נחת רוח לפני מי שאמר ונעשה רצונו, **אילו היה משיב כזאת היה מכופר לו והיה מגיע למעלה גדולה** עכ"ד ודפח"ח. ובזה נבין מה שאמר לו ר' מאיר תלמידו חזור בדך, הגם שידע ששמע מאחורי הפרגוד כנ"ל. ובזה נתבונן מ"ש השל"ה בשם אביו בהג"ה, **כל מה שיאמר לך בעה"ב (זה השי"ת בעל הבית של כל העולם) עשה חוץ מצא** (פסחים פו:), היינו כשתשמע ח"ו שובו בנים וכו' חוץ וכו' לא תטה אוזן לדברים הללו לבטל עבודתך, והבן.

13) אסתר – פרק ד

א וּמְרַדְּכִי, יָדַע אֶת כָּל אֲשֶׁר נַעֲשָׂה, וַיִּקְרַע מְרַדְּכִי אֶת בְּגָדָיו, וַיִּלְבַּשׁ שָׂק וַאֲפֹר ; וַיֵּצֵא בַּתּוֹךְ הָעִיר, וַיִּזְעַק זַעֲקָה גְדוֹלָה וּמְרָה. וַיֵּצֵא הַתֵּן, אֶל מְרַדְּכִי אֶל רְחוּב הָעִיר, אֲשֶׁר לִפְנֵי שַׁעַר הַמֶּלֶךְ.

14) הגר"א מווילנא – פירוש על דרך הפשט על מגילת אסתר (ד:ו)

להודיע שלא היה בוש לצעוק ברחוב העיר לפני שער המלך.

15) הגר"א מווילנא – פירוש על דרך הפשט על מגילת אסתר (ד:יא)

כל עבדי המלך. פ"י שאמרה שלא תועיל אלא אדרבה שתקלקל כי מפורסם הוא אשר כל איש ואשה וכו' אחת דתו להמית. ובדבר המפורסם יהיה יותר תקלה אם אעבור על דתו. ועוד ואני לא נקראתי לבא אל המלך כו'. ומסתמא ישלח אלי באותן הימים ומה לי לעבור על דתו בימים מועטים.

⁴ ר' שלום שכנא מפראהבישט זי"ע

16) זוהר חדש - תיקונים כרך ב (דף נח עמוד ב)
 חנוכה ופורים אלן אינון תרין שוקין דמלכא

17) שער הכוונות - דרושי ראש חדש (אריז"ל)
 וכמו שמצינו בס"ה ובתיקו' כי פסח הוא דרועא ימינא ור"ה דרועא שמאלא וסוכות באמצעיתא ופורים וחנוכה נצח והוד כו'

18) שם משמאל - פרשת מסעי, שנת תרע"ז (עמ' תיז)
 וכמו שהגיד כ"ק זקיני האדמו"ר הגדול זצלה"ה מקאצק זי"ע כי מאורעות הגלות נכתבו בשמים ולעתיד יהי נעשה מזה ספר, עכדה"ק.

19) ישא ברכה - פרשת תצוה, עמ' קכה (ר' שאול ידידי' אלעזר ממודזיץ זי"ע)
 ואתה תצוה. מהו לשון צו? ולמה נאמר בלשון "ואתה תצוה" ולא נזכר שמו של משה? אלא הדברים האלה יכולים להתפרש גם על הקב"ה לכך במתכוון לא נזכר השם משה. והפירוש תצוה לשון זירוז כמו שאמרו חז"ל (קידושין כט). אין צו אלא לשון זירוז, למהר הגאולה כמ"ש (תהלים עט) מהר יקדמונו רחמיך כי דלונו מאד, ז"ש "ואתה תצוה" לעורר הקב"ה על זירוז הגאולה, "ויקחו אליך שמן זית זך כתית למאור", אם ישראל הם כתית ושבור, צריך שיביא אורה לעולם, היינו מלך המשיח, כי אור חדש על ציון תאיר, וכמדרש (תנחומא תרומה אות ז) שמן למאור זה מלך המשיח. ומרומז "כתית למאור" גימט' (1107) "אימה חשכה גדלה נפלת עליו". זהו "שמן זית זך" פרש"י בלי שמרים, כלומר מעין הכתוב (בראשית לז) "ואביו שמר את הדבר" דפרש"י לשון המתנה שהיה ממתין ומצפה מתי יבוא, ז"ש כאן בלי שמרים, שלא נצטרך עוד להמתין ולחכות. וז"ש צוה ישועות יעקב, אין צו אלא לשון זירוז, למהר הגאולה והישועה, והבן.

20) הגדה של פסח - קול ישועה, עמ' נח, אות ס (ר' יהושע דייטש זצ"ל אב"ד קטמון)
 בפרשת צו (ברש"י) אין צו אלא זירוז מיד ולדורות, דהנה אין לך דבר שיהיה ההבטחה "מיד ולדורות" אלא דבר הגאולה שעל זה אמרו זכו אחישנה. דהיינו או מיד דהיינו "היום" אם בקולו תשמעו או לא זכו "בעתה" היינו "לדורות". ועלינו לזרז את זה שיהיה במהרה.